کاریگەری ئاووهەوا لەسەر دابەشبوونی جوگرافی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە پارێزگای سلێمانی

خوێندکاری دکتۆرا شۆخان محەمەد ئەحمەد
زانکۆی سلێمانی
کۆلێجی زانستەمرۆڤایەتیەکان
بەشی جوگرافیا

سەرپەرشتیار پ.د. جەزا تۆفیق تالیب
زانکۆی سلێمانی
کۆلێجی زانستەمرۆڤایەتیەکان
بەشی جوگرافیا

پوختە

ئاووهەوا بە ڕەگەزێکی گرنگ دادەنرێت کە کاردەکاتە سەر تەندروستی مرۆڤ، وەکو زانراوە زۆربەی ئەو ڤایرۆس و میکرۆبانەی کە دەبنە هۆی توشبوون بە نەخۆشیەکان پێویستیان بە بارودۆخێکی ئاووهەوای گونجاو هەیە بۆ گەشەکردن و بڵاوبونەوەیان لە پلەی گەرمی و شێ ئەمە سەرەڕای ڕۆڵی با لە گواستنەوەی ڤایرۆس و میکرۆبەکان لە شوێنێکەوە بۆ شوێنێکی تر.

ئامانجی توێژینەوەکە بریتیە لە دیاریکردن و رونکردنەوەی کاریگەری شوێن و کات کە دەبێتە هۆی گۆرانکاری ئاوهەوا بە پێی وەرز و شوێن جا ئەگەر گۆرانکاری ساڵانە یان وەرزانە یان مانگانە بن ،وە پەیوەندیان بە دابەشبوونی جوگرافی نەخۆشی ئەنفلۆنزاوە لە پارێزگای سلێمانیدا .بۆ گەیشتن بەم ئامانجەش توێژەر پشتی بەستووە بە داتای ڕەگەزەکانی ئاووهەوا کە لە وێستگە کەشناسییەکانی ناوچەی لێکۆلینەوەکەدا تۆمار کراون هەروەها ئەو داتایانەی کە کۆکراونەتەوە لە نەخۆشخانەو مەڵبەند و سەنتەرە تەندروستیەکانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکە لە ماوەی ساڵانی (٢٠٠٩-٢٠١٥) وە پێی هەبوونی تۆماری توشبووانی نەخۆشی ئەنفلۆنزا. بۆ جێبەجێکردنی توێژینەوەکە پشت بەستراوە بە بەکارهینانی شێوازی بڕی و شێوازی شیکرنەوەی زانستی هەروەها ژمارەیەك لە نەخشە و خشتە و شێوەی بەیانی تێدا بەکارهاتووە،وە لە کۆتایدا و بە پشت بەستن بە ئەنجامەکانی توێژینەوەکە چەند ڕاسپاردەیەك بەشێوەی خاڵ خراوەتە ڕوو.

الملخص

يعد المناخ من العناصر المؤثرة فى صحة الإنسان ، فمن المعروف إن معظم الفيروسات والميكروبات والجراثيم المسببة للأمراض تحتاج إلى ظروف مناخية مناسبة لنموها وتكاثرها من درجة الحرارة والرطوبة بالإظافة إلى دور الرياح فى نقل الفيروسات والميكروبات من مكان إلى أخر.

الهدف من الدراسه هو معرفه تحديد و توضيح تأثير المكان و الزمان على التغير المناخ حسب المكان و الموسم سواء كانت تلك التغيرات سنويا او موسميا او شهريا لما لها من علاقة بالتوزيع الجغرافى لمرض الانفلونزا فى محافظة السليمانية . للتوصل الى هده النتائج استعان الباحپ ببيانات عناصر المناخ المتوفر لدى محطات الانواء الجوية لمنطقة

الدراسة بالإضافه الى البيانات المستحصلة من المستشفيات و المراكز الطبية فى منطقة الدراسة خلال سنوات (٢٠٠٩-٢٠١٥) استنادا الى سجلات المصابين بالأنفلونزا و لانجاز البحث تم الاستعانة بالمنهج الكمى و التحليل العلمى

استعانت الدراسه بوسائل التوضح كالغرائط و الجداول و الاشكال البيانية، و تم طرح عدد من التوصيات على شكل النقاط اعتمادا على نتائج الدراسة.

Abstract

Climate is an important element that affects the human health. Most of the viruses and microbes that cause diseases require suitable climate for their growth and distribution in suitable temperature and moisture in addition to role of wind in transportation of viruses and microbes from place to place.

The aim of this study is to diagnoses the effective of place and time which tend climate changes according to season and place whether these changes are yearly or seasonal or monthly and their relations with geographical distribution of influenza in sulaimani governorate.

The author dependent upon meteorological stations and hospitals during (2009-2015) and records file of infected peoples with influenza. The quantitative and scientific analysis methods were used for analyzing the used data in this study.

It was depended on a number of maps, tables and charts for giving more clarification to the reader.

پێشەکی -:

لێکۆڵینەوەکان پەیوەندی نێوان جوگرافیا و پزیشکیان ناساندووە بەشێوەیەکی بەربڵاو لە سیساڵی ڕابردووی سەدەی بیستەمدا، کە تیایدا چارەسەری گوڕانکاریەکانی ڕەگەزەکانی ژینگە و کاریگەریان لەسەر تەندروستی مرۆڤ کردووە یان پەیوەندیان بە ژمارەیەك لەو نەخۆشیانەی کە توشی دەبێت, ئەم پەیوەندیە زانراوە لەسەدەی چوارەمی پێش زاینەوە کە زانای یونانی هیپوقرات (Hippocrates) باسی لە گۆڕانکاریە وەرزیەکانی ژمارەیەك نەخۆشی کردووە وە بۆی دەرکەوت ئەو ناوچانەی کە گۆڕانکاری خێرا و توند لە پلەی گەرمیاندا ڕوو نادات ئەو ناوچانە زیاتر تەندروستن بۆ مروڤ (Glashan,1972,p3) ڕێبازی لێکۆڵینەوەی جوگرافی پشت دەبەستێت بەشیکردنەوەی پەیوەندیە ئاڵوگۆڕەکان لە نێوان گۆڕانکاریە مرۆی و سروشتیەکان. پارێزگای سلێمانی چەندین خەسڵەتی ژینگەیی جیاوازی هەیە جا ئەگەر ئەو خەسڵەتانە سروشتیبن کە گرنگترینیان ئاووهەوا و ڕەگەزەکانیەتی یان مرۆین کە لە گرنگترینیان دانیشتوان و چالاکیە جۆربەجۆرەکانیەتی کە ئەمەش کاریگەری خۆی هەیە لەسەر تەندروستی دانیشتوانەکەی.

هەندێ پرسیار هەن کە ڕێنوێنی ئێمەیان کردووە بۆ دەستنیشانکردنی کێشەی لێکۆڵینەوەکە -:

١ - کاریگەری ڕەگەزە ئاووهەواییەکان لەسەر توشبوون بە نەخۆشی ئەنفلۆنزا چیە لە ناوچەی لێکۆڵینەوەکەدا ؟

٢ - ئایا نکۆڵی لەوە دەکرێت کە ڕەگەزەکانی ئاووهەوا کاریگەرییان هەیە لەسەر دابەشبوونی جوگرافی حاڵەتەکانی توشبوون بە نەخۆشی ئەنفلۆنزا و تێکڕاکانیان لە پارێزگای سلێمانیدا :کەواتە پەیوەندی ڕەگەزەکانی ئاووهەوا چیە بە بڵاوبوونەوەی نەخۆشی ئەنفلۆنزا و جیاوازییان لە ڕووی کاتەوە لە پارێزگای سلێمانیدا ؟

گریمانەی توێژینەوەکە -:

١ - حاڵەتەکانی توشبوون بە نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە لای دانیشتوانی پارێزگای سلێمانی بەشێوەیەکی کاریگەر پەیوەستە بە ڕەگەزەکانی ئاووهەواوە.

٢ - کاریگەری ڕەگەزەکانی ئاووهەوا جیاوازە لە دابەشبوونی نەخۆشی ئەنفلۆنزا و تێکڕاکانی لە پارێزگای سلێمانیدا بە پێی جیاوازی ناوچەکە و ڕەگەزە ئاووهەواییە کاریگەرەکان.

ئامانجی توێژینەوەکە:

ئامانجی ئەم توێژینەوەیە بریتیە لە دیاریکردن و رونکردنەوەی کاریگەری شوێن و کات کە دەبێتە هۆی گۆرانکاری ئاووهەوا بە پێی وەرز و شوێن و پەیوەندیان بە نەخۆشی ئەنفلۆنزاوە جا ئەگەر گۆرانکاری سالآنە یان وەرزانە یان مانگانە بن ، بۆ گەیشتن بەم ئامانجەش توێژەر پشتی بەستووە بە داتای ڕەگەزەکانی ئاووهەوا کە لە وێستگە کەشناسییەکانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکەدا تۆمار کراون لە ماوەی ساڵانی (٢٠٠٢-٢٠١٥) وەك لە پاشکۆی (١، ٢، ٣، ٤،٥،٦،٧)دا دیارە، هەروەها ئەو داتایانەی کە کۆکراونەتەوە لە نەخۆشخانەو مەڵبەند و سەنتەرە تەندروستیەکانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکە لە ماوەی ساڵانی (٢٠٠٩-٢٠١٥) وە پێی هەبوونی تۆماری توشبووانی نەخۆشی ئەنفلۆنزا. وەك لە پاشکۆی (٨)دا دیارە، بە بەکارهینانی شێوازی بڕی و شێوازی شیکرنەوەی زانستی. بە شێوازێك کە بتوانین کاریگەری شوێن دەربخەین.چونکە گومانی تێدانیە کە تێکڕای توشبوان بە نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە ناوچەیەك بۆ ناوچەیەکی دیکە دەگۆڕێت بە هۆی کۆمەڵێك هۆکارەوە کە لە دیارترینیان ڕەگەزەکانی ئاووهەوایە کە پەیوەستە بە گۆڕانی وەرزی لە پلەی گەرمی و شێی ڕێژەی و ڕەگەزەکانی دیکەی ئاووهەوا، بۆ ئەوەی بەوەش بگەین پابەندبوین بە ڕێگەی دابەشبوونی شوێنی بۆ ڕێژەی بڵاوبونەوەی نەخۆشیەکان بۆ هەر (١٠٠٠٠) کەس لە ناوچەی لێکۆڵینەوەکەدا بۆ ئەنجامدانی بەراوردی تەندروستی بە پێی شوێن ئەمە جگە لە شیکردنەوەو لێکۆڵینەوەی هۆکارەکانی جیاوازی ساڵانە و وەرزانە و مانگانە و جیاوازی شوێنی بۆ ژمارەی توشبوان و ڕێژەی بڵاوبونەوەی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە نێوان یەکەکانی بەڕێوەبردن لە ناوچەی لێکۆڵینەوەکەدا:

$$\text{ڕێژەی بڵاوبونەوەی نەخۆشیەکە} = \frac{\text{ژمارەی توشبووان}}{\text{ژمارە دانیشتوان}} \times 10000$$

دابەشبوونی ئەم نەخۆشیانە لەسەر ئاستی قەزاکان کراوە جگە لە ناحیەی بازیان کە لە قەزای سلێمانی جیاکراوەتەوە و وەك ناوچەیەکی سەربەخۆ وەرگیراوە ئەمەش بەهۆی هەبوونی ئاماری پێویست بە نەخۆشیەکە و بوونی وێستگەی کەشناسیی ئەمەجگە لە تایبەتمەندی ژینگەیی ناحیەکە. هەموو ئەمانەش دەمانگەیەنێتە ڕونکردنەوەی هۆکارەکانی بەرزبونەوە و نزمبونەوەی ژمارەی توشبووان و تێکڕای توشبووان بە نەخۆشی ئەنفلۆنزا لەسەر ئاستی ناوچە وەرگیراوەکان، وە ئەوەی لەبەرچاو دەگیرێت لە دابەشبوونی شوێنیدا بەکارهێنانی شێوازی ڕێژەی سەدی توشبووانە بەرامبەر بە سەرجەمی توشبوان و سەرجەمی ژمارەی دانیشتوانی هەر ناوچەیەك لە ساڵێکدا وەك لە خشتەی (٣) دا دەردەکەوێت.

شوێن و سنوری ناوچەی لێکۆڵینەوەکە :

پارێزگای سلێمانی دەکەوێتە خۆرهەڵاتی هەرێمی کوردستان و باکوری خۆرهەڵاتی عێراق. بەوە جیا دەکرێتەوە کە شوێنێکی جوگرافی گرنگ و زیندووی هەیە، لە خورهەڵات و باکوری خۆرهەڵات کۆماری ئیسلامی ئێرانە، لە باکوری

خۆرئاوا پارێزگای هەولێرە، لە خۆرئاوا و باشوری خۆرئاوا پارێزگای کەرکوکە، لە باشورەوە قـەزای خانەقینـە، ئـەم دوو ناوچەی دوای سەر بە ئیدارەی گەرمیانە. شوێنی فە لە کـی دەکەوێتـە نێـوان بازنـەی پـانی (٥٧″ ٥٤′ ٣٤° - ٥٠″ ٣٠′ ٣٦°) باکوور و هێلەکانی درێژی (٥٣″ ٣٢′ ٤٤° - ٥٦″ ٢٠′ ٤٦°) خۆرهەڵات . ڕووبەری ناوچـەی لێکۆلینەوەکـە (٩٥٧٧,٥) کیلۆمـەتر دووجایە و لە ڕوی کارگێڕیەوە لە (٦) قەزا پێکدێت وە ناحیەی بازیانیش وەك ناوچەیـەکی سـەربەخۆ وەرگیـراوە، کـە بریتین لە قەزاکانی (قەزای مەڵبەند، پێنجـوێن ، شـارباژێر ، دوکـان ، دەربەنـدیخان ، چەمچـەماڵ ، ناحیـەی بازیـان) (وەزارەتی پلاندانان، بەڕێوەبەرایەتی ئاماری سلێمانی،٢٠١٦) نەخشەی (١). هەروەها قـەزاکانی(قـەرەداغ ، شـارەزوور ، سەیدسادق ، ماوەت ، رانیە ، پشدەر) وەرنەگیراون بەهۆی نەبوونی وێستگەی کەشناسیی .نەخشەی (٢). وە ژمـارەی دانیشتوانەکەی بەگوێرەی پێشبینی گەشەی دانیشتوان لە ساڵی (٢٠١٥) نزیکـەی (١٢٣٧٨٢٨) کـەس بـووە، دانیشـتوانی شار (١٠٨١٥٦٣) کەس و دانیشتوانی لادێ و گوندەکان (١٥٦٢٦٥) کەس بووە لە کۆی گشتی دانیشتوانەکەی.پاشکۆی (٩)

لێکۆلینەوەکانی پێشوو -:

1-The Journal of Tropical Geography ,1959 “ Environment Jin-bee , Disease in Tropical . Press Ltd. Singapore , Malaya , Grafsman .

2-. Critch Field, Howward J. ,1966 “ General climatology ed2 .New jersy , Premntice . Inc .

3-. mahter , John R, 1974"climatology : Fundamantals and Application " NewYourk , Mccraw-Hill Book company.

1 - المظفـر، محسـن عبدالصـاحب ،١٩٧٩، التحليـل المكـانى لأمـراض مسـتوطنة فـي العـراق ، اطروحـة دكتـوراه منشورة، كلية الاداب ، جامعة بغداد.

٢-الدليمى، مهدى حمد فرحان ،١٩٩٠، اثر المناخ على صحة وراحة الانسان فـي العـراق ، رسـاله ماجسـتير، غ.م، كليـه التربية، جامعة بغداد.

نەخشەی ١

شوێنی ناوچەی لێکۆڵینەوەکە بەپێی هەرێمی کوردستان و عێراق

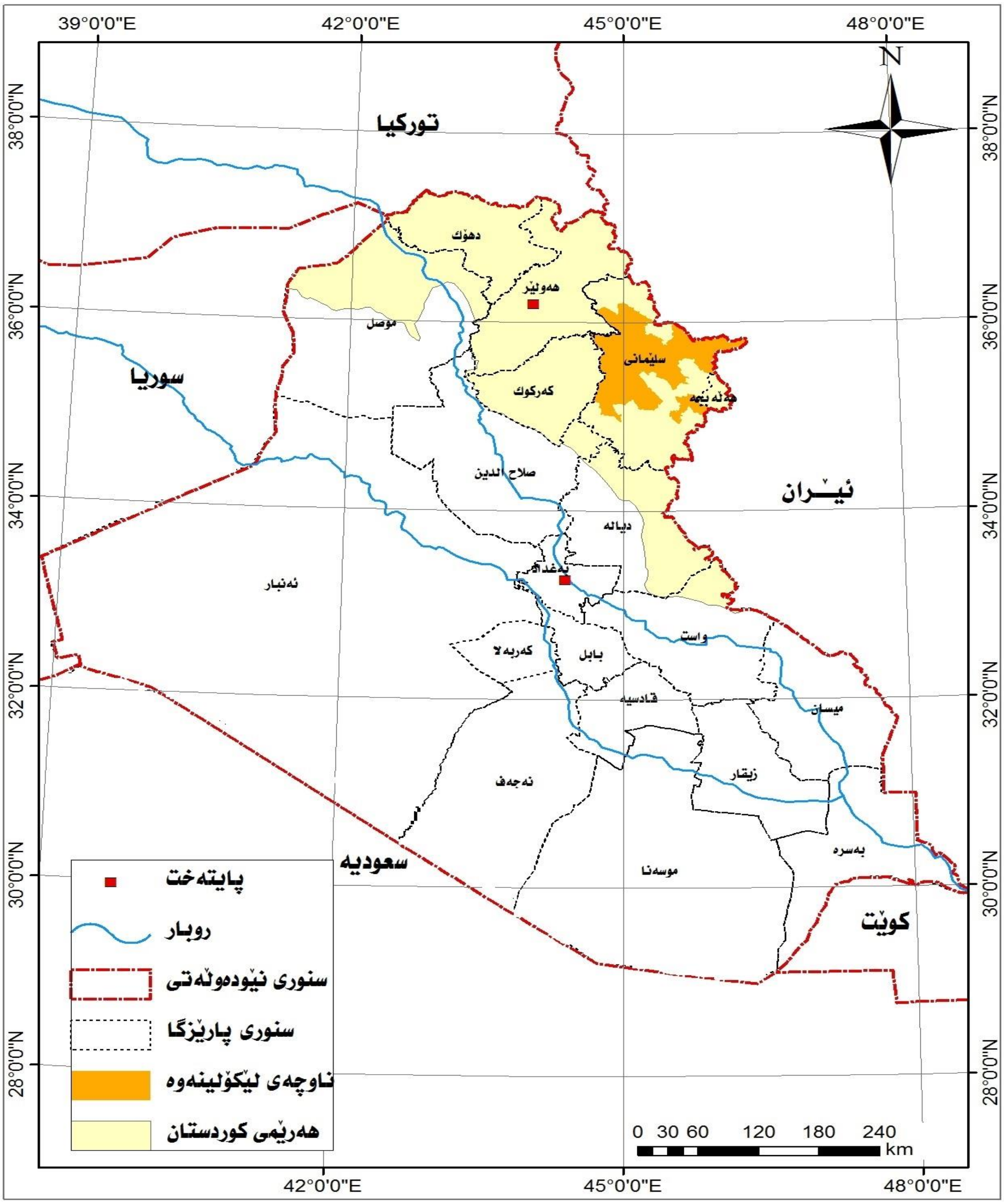

سەرچاوە کاری توێژەر بە پشتبەستن بە:

1 - خلیل اسماعیل محمد، اقلیم کوردستان، دراسات فی التکوین القومی للسکان، ط ٣ ، ١٩٩٩،ص١٣

٢-حکومەتی هەرێمی کوردستان، وەزارەتی پلاندانان، بەرێوەبەرایەتی زانیاری و نەخشەسازی، بەشی G.I .S ، نەخشەی کارگێری پارێزگای سلێمانی،٢٠١٦ .

نەخشەی٢

ویستگە ئاووهەواییەکانی ناوچەی لێکۆلینەوەکە

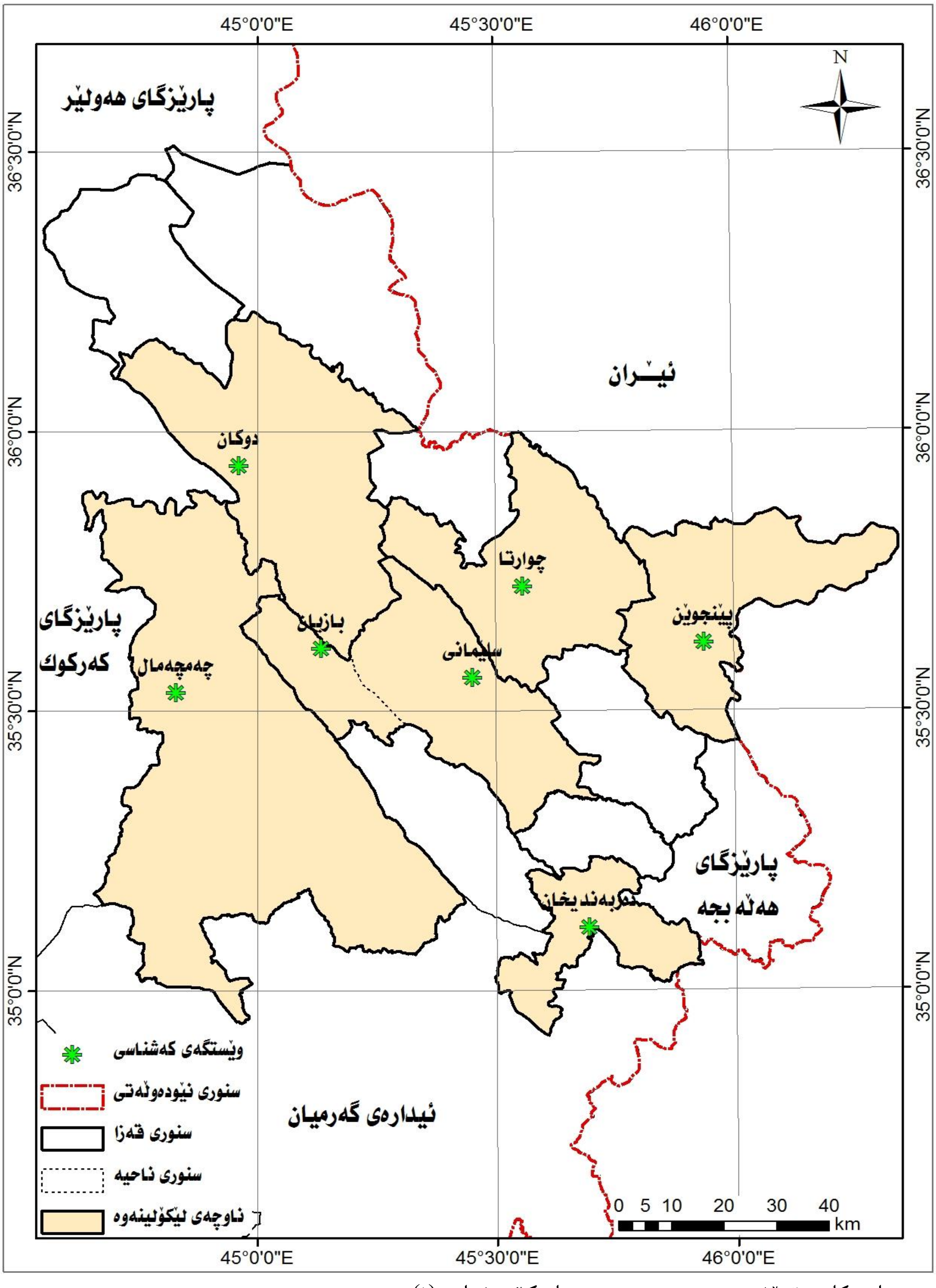

سەرچاوە:کاری توێژەر بە پشت بەستن بەپاشکۆی ژمارە (١)

بۆ گەیشتن بە ئامانجی لیکۆلینەوەکە بەم شێوەیە دابەشمان کرد:

تەوەرەی یەکەم / جیاوازی کاتی لە دابەشبوونی نەخۆشی ئەنفلۆنزا:

ئەنفلۆنزا نەخۆشییەکی گوێزراوەیە پەیوەستە بە ڤایرۆسێکەوە پێی دەوترێت (Mixovirus Influenza) کە لە وەرزی زستاندا گەشە دەکات و بەشێوەی پەتا دەردەکەوێت (مدنی قصیر،٢٠٠٢ ، ص٤٠) . ئەم نەخۆشیە سەرهەڵدەدات بەهۆی ئەو ڤایرۆسانەی کە توشی کۆئەندامی هەناسە دەبن، هەرچەندە پەتای ئەنفلۆنزا بەرێژەیەکی زۆر پەیوەستە بە دابەزینی پلەی گەرمیەوە لە وەرزی زستاندا بەڵام پەیوەندیشی هەیە بە چەند هۆکارێکی دیکەی نائاووهەواییەوە وەك جۆری کوتان بە ڤایرۆسەکە، بەرنامە و ڕەفتاری کەسەکە (William J. Hueston, 2002, P122)

ئەم نەخۆشییە بەهۆی دابەزینی پلەی گەرمیەوە لە وەرزی زستان و هەردوو وەرزە گوێزراوەکە دەردەکەوێت بەڵام لوتکەی توشبوون بەم نەخۆشیە دەکەوێتە وەرزی زستانەوە بەهۆی گۆڕانی لە ناکاوی ئاووهەوا و زۆر دابەزینی پلەی گەرمی لەم وەرزەدا. لەخشتەی (١) و شێوەی (١) دەردەکەوێت ژمارەی توشبووان بەم نەخۆشە بە بەردەوامی ڕووی لە زیادبوون کردووە بە جۆرێك ژمارەی توشبووان لە ساڵی (٢٠٠٩) (٥٦١٦٢) توشبوو بووە ئەم ژمارەیەش بە بەردەوامی زیادی کردووە بە درێژای ماوەی لێکۆلینەوەکە تاوەکو لە ساڵی (٢٠١٥) ژمارەی توشبووان گەشتۆتە (٢١١٥٠٦) توشبوو کە ئەمەش بەرزترین ژمارەی تۆمارکراوی نەخۆشیەکەیە لە ماوەی لێکۆلینەوەکەدا، هۆکاری ئەمەش دەگەرێتەوە بۆ زیادبوونی دانیشتوان و زیاتر سەردانیکردنی هاوڵاتیان بۆ نەخۆشخانە و مەڵبەند و بنکە تەندروستیەکان و تۆمارکردنیان ، ئەمەش بەهۆی زیادبوونی ڕۆشنبیری تەندروستی و بەرەو پێشچونی کەرتی تەندروستی بە بەراورد بە ساڵانی پێشوتر . وە سەبارەت بە ڕێژەی سەدی زیادبوونی نەخۆشیەکە لە خشتەی (٢) ڕونکراوەتەوە.

خشتەی ١

جیاوازی مانگانەو ساڵانە بۆ ژمارەی تۆشبووانی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە ناوچەی لێکۆلینەوەکەدا

مانگ	□□□□	□□□□	□□□□	□□□□	□□□□	□□□□	□□□□	تێکرا
کانون□	9655	10671	16617	16566	23024	22949	30865	18621
شوبات	8703	9181	14999	13704	21378	21204	21957	15875.14286
ئازار	6235	8945	12132	11259	17979	16754	20937	13463
نیسان	2765	7946	10906	10283	14801	15504	19693	11699.71429
مایس	4168	6634	7222	6304	10600	12734	18103	9395
حوزەیران	2612	5325	2667	4218	6609	7852	10097	5625.714286
تەموز	2447	3685	1964	3283	3441	5730	6851	3914.428571
ئاب	1733	2105	2467	3825	4121	9902	9321	4782
ئەیلول	2814	2319	3117	4793	7222	14648	12267	6740
تشرین□	2966	8564	5571	8316	12103	18245	12011	9682.285714
تشرین□	4795	9057	11517	13588	16708	25063	22097	14689.28571
کانون□	7269	11101	15875	15824	22232	25835	27307	17920.42857
سەرجەم	56162	85533	105054	111963	160218	196420	211506	132408

سەرچاوە: کاری توێژەر پشت بەست بە: حکومەتی هەرێمی کوردستان، وەزارەتی تەندروستی، بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی سلێمانی ، بەرێوەبەرایەتی تەندروستی چەمچەماڵ ، بەرێوەبەرایەتی تەندروستی دەربەندیخان

شێوەی ١

جیاوازی ساڵانە بۆ ژمارەی تۆشبووانی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە ناوچەی لێکۆلینەوەکەدا

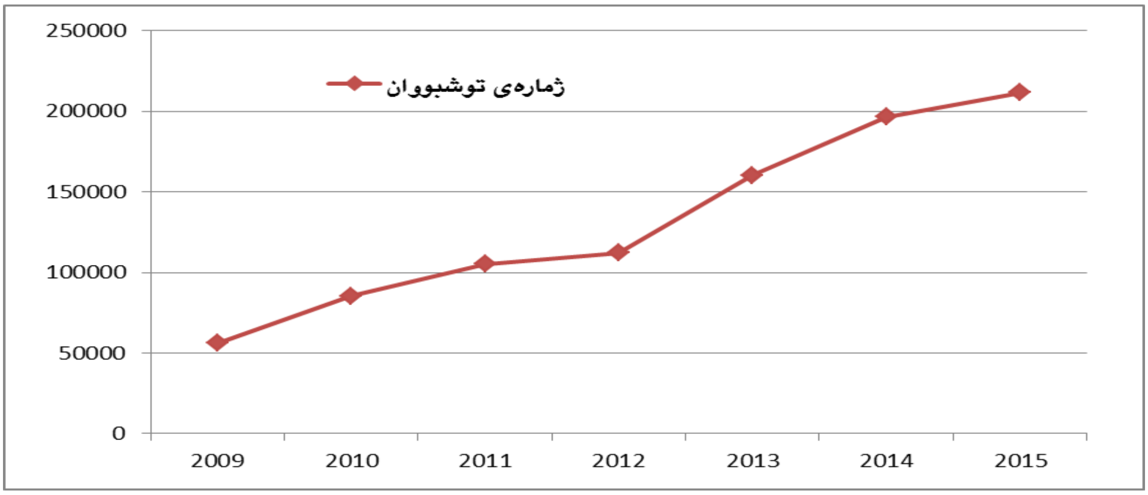

سەرچاوە: کاری توێژەر پشت بەست بە خشتەی ژمارە (١)

خشتەی ٢

ڕێژەی سەدی زیادبوونی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە ناوچەی لێکۆلینەوەکە

2015	2014	2013	2012	2011	2010
7.680481	22.59546	43.09906	6.576	22.822	52.296

سەرچاوە: کاری توێژەر پشت بەست بە خشتەی ژمارە ١

لە خشتەی (٣) جیاوازی مانگانە و وەرزانە لە تێکرای ژمارەی توشبووان بە نەخۆشی ئەنفلۆنزا لەسەرجەم بەشە جیاوازەکانی ناوچەی لێکۆلینەوەکەدا دەبینرێت بەجۆرێك بەرزترین ڕێژەو ژمارەی توشبووان بە نەخۆشیەکە لە سەرجەم ناحیە و قەزاکان دەکەوێتە مانگی کانوونی دووەمەوە تەنها لە قەزای چوارتا نەبێت بە جیاوازیەکی کەم کە تەنها (٢٤،٥٧٢) توشبووە دەکەوێتە مانگی کانوونی یەکەمەوە بەجۆرێك تێکرای ژمارەی توشبووانی نەخۆشیەکە لە مانگی کانوونی دووەم لە ناوچەکانی (سلێمانی ، چەمچەماڵ ، دوکان ، دەربەندیخان ، پێنجوێن ، بازیان) دەگاتە (١٢٧١٦ ، ٢٤٥٣ ، ٩٦٤ ، ٥٠٨،٤٢٨ ، ١٣٦٠ ، ٧٩٨،٥٧١) توشبوو بە ڕێژەی (١٣،٤١٦ ، ١٥،٦٤٦ ، ١٤،٨٦٤ ، ١٤،٦٥٣ ، ١٧،٤٢٨ ، ١٦،٠٦٢)% ی سەرجەمی ژمارەی توشبووانی ساڵانەی نەخۆشیەکەو (١،٦٥٨ ، ١،٥٨٩ ، ١،٤٤٦ ، ١،١١١ ، ٣،١١ ، ١،٩٨٦) % ی ژمارەی دانیشتووانی هەر شەش ناوچە ناوبراوەکەی سەرەوە یەك لە دوای یەك، وە لە قەزای چوارتا ژمارەی توشبووانی مانگی کانوونی یەکەم دەگاتە (٤٢٨،٤٢٨) توشبوو وە ڕێژەی (١٦،٧٠٣)% ی سەرجەمی توشبووانی سالانەو (٢،٢١٨)% ی دانیشتوانی قەزاکە پێك دەهێنێت. شێوەی(٢).

شێوەی ٢

رێژەی سەدی بۆ چەماوەی توشبووانی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە کۆی دانیشتووانی ناوچە جیاوازەکانی ناوچەی لێکۆلینەوەکە

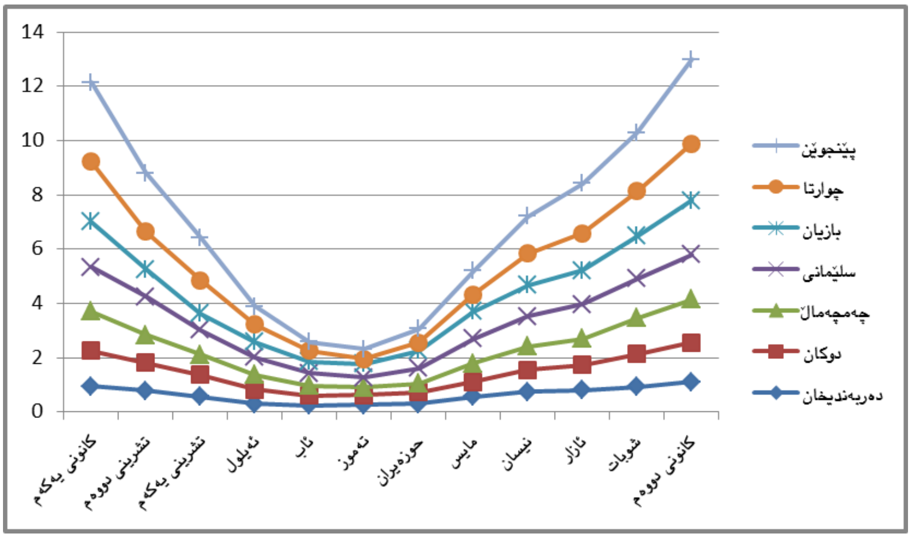

سەرچاوە: کاری توێژەر پشت بەست بە خشتەی ژمارە (٣)

خشتەی ٣

تێکرا و ڕێژەی مانگانە و وەرزانە و ساڵانەو ڕێژەی بڵاوبونەوە بۆ ژمارەی توشبووانی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە ناوچەی لێکۆلینەوەکەدا

قەزاکان	وەرزی زستان				وەرزی بەهار				وەرزی هاوین				وەرزی پایز				سەرجەمی ساڵانە	ڕێژەی بڵاوبونەوە
	کانون □	شوبات	ئازار	سەرجەم	نیسان	مایس	حوزیران	سەرجەم	تەموز	ئاب	ئەیلول	سەرجەم	تشرین □	تشرین □	کانون □	سەرجەم		
سلێمانی (□□□□–□□□□)	12716	11111	9764	33591	8462	6985	4267	19714	2794	3533	4878	11205	6859	10850	12561	30270	94780	1236.2
ڕێژەی سەدی لە کۆی توشبووان	13.4	11.7	10.3	35.4	8.9	7.4	4.5	20.8	2.9	3.7	5.1	11.8	7.2	11.4	13.3	31.9	100%	
ڕێژەی سەدی لە کۆی دانیشتوان	1.7	1.4	1.3	4.4	1.1	0.9	0.6	2.6	0.4	0.5	0.6	1.5	0.9	1.4	1.6	3.9	12.36%	
چەمچەماڵ (□□□□–□□□□)	2453	2046	1491	5990	1329	1042	489	2860	430.3	572	858	1860	1150	1590	2227.9	4968	15677	1015.9
ڕێژەی سەدی لە کۆی توشبووان	15.6	13.1	9.5	38.2	8.5	6.6	3.1	18.2	2.7	3.6	5.5	11.9	7.3	10.1	14.2	31.7	100%	
ڕێژەی سەدی لە کۆی دانیشتوان	1.6	1.3	1.0	3.9	0.9	0.7	0.3	1.9	0.3	0.4	0.6	1.2	0.7	1.0	1.4	3.2	10.16%	
دوکان (□□□□–□□□□)	964.0	799.3	620.1	2383.4	534.1	367.9	286.1	1188.1	247.9	238.6	344.0	830.4	536.4	678.7	868.0	2083.1	6485.1	973.38
ڕێژەی سەدی لە کۆی توشبووان	14.9	12.3	9.6	36.8	8.2	5.7	4.4	18.3	3.8	3.7	5.3	12.8	8.3	10.5	13.4	32.1	100%	
ڕێژەی سەدی لە کۆی دانیشتوان	1.4	1.2	0.9	3.6	0.8	0.6	0.4	1.8	0.4	0.4	0.5	1.2	0.8	1.0	1.3	3.1	9.733	
دەربەندیخان (□□□□–□□□□)	508.4	428.3	366.3	1303.0	344.1	255.4	140.4	740.0	116.1	113.0	140.0	369.1	259.6	362.0	435.9	1057.4	3469.6	758.37
ڕێژەی سەدی لە کۆی توشبووان	14.7	12.3	10.6	37.6	9.9	7.4	4.0	21.3	3.3	3.3	4.0	10.6	7.5	10.4	12.6	30.5	100%	
ڕێژەی سەدی لە کۆی دانیشتوان	1.1	0.9	0.8	2.8	0.8	0.6	0.3	1.6	0.3	0.2	0.3	0.8	0.6	0.8	1.0	2.3	7.58%	

تەواوکەری خشتەی (٣)

قەزاکان	وەرزی زستان			سەرجەم	وەرزی بەهار			سەرجەم	وەرزی هاوین			سەرجەم	وەرزی پایز			سەرجەم	سەرجەمی ساڵانە	ڕێژەی بڵاوبونەوە *
	کانون□	شوبات	ئازار		نیسان	مایس	حوزیران		تەموز	ئاب	ئەیلول		تشرین□	تشرین□	کانون□			
پێنجوێن (□□□□-□□□□)	1360.0	938.3	805.3	3103.5	598.3	384.0	218.5	1200.8	157.5	140.5	290.0	588.0	693.3	941.8	1276.3	2911.3	□□□□	1785
ڕێژەی سەدی لە کۆی توشبووان	17.4	12.0	10.3	39.8	7.7	4.9	2.8	15.4	2.0	1.8	3.7	7.5	8.9	12.1	16.4	37.3	100%	
ڕێژەی سەدی لە کۆی دانیشتوان	3.1	2.1	1.8	7.1	1.4	0.9	0.5	2.7	0.4	0.3	0.7	1.3	1.6	2.2	2.9	6.7	17.85%	
بازیان (□□□□-□□□□)	798.6	634.9	497.0	1930.4	462.1	405.0	258.4	1125.6	200.1	166.7	230.9	597.7	245.4	402.7	669.9	1318.0	4971.7	1236.8
ڕێژەی سەدی لە کۆی توشبووان	16.1	12.8	10.0	38.8	9.3	8.1	5.2	22.6	4.0	3.4	4.6	12.0	4.9	8.1	13.5	26.5	100%	
ڕێژەی سەدی لە کۆی دانیشتوان	2.0	1.6	1.2	4.8	1.1	1.0	0.6	2.8	0.5	0.4	0.6	1.5	0.6	1.0	1.7	3.3	12.37%	
چوارتا (□□□□-□□□□)	403.9	319.7	264.3	987.9	226.6	119.7	60.3	406.6	36.4	78.7	123.4	238.6	235.9	267.6	428.4	931.9	2564.9	1328.2
ڕێژەی سەدی لە کۆی توشبووان	15.7	12.5	10.3	38.5	8.8	4.7	2.4	15.9	1.4	3.1	4.8	9.3	9.2	10.4	16.7	36.3	100%	
ڕێژەی سەدی لە کۆی دانیشتوان	2.1	1.7	1.4	5.1	1.2	0.6	0.3	2.1	0.2	0.4	0.6	1.2	1.2	1.4	2.2	4.8	13.28%	

ڕێژەی بڵاوبونەوە بریتییە لە ژمارەی توشبووان بۆ هەر (١٠)هەزار کەس لە دانیشتوان بۆ زانیاری زیاتر بڕوانە ل٤

سەرچاوە: کاری توێژەر پشت بەست بە: حکومەتی هەرێمی کوردستان، وەزارەتی تەندروستی، بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی سلێمانی ، بەرێوەبەرایەتی تەندروستی چەمچەماڵ ، بەرێوەبەرایەتی تەندروستی دەربەندیخان

سەبارەت بە جیاوازی وەرزانە وەك لە خشتەی (٣) دیارە بەرزترین ڕێژەو ژمارەی توشبووان بە نەخۆشیەکە لەسەرجەم بەشە جیاوازەکانی ناوچەی لێکۆلینەوەکەدا دەکەوێتە وەرزی زستانەوە بەجۆرێك ڕێژەو ژمارەی توشبووانی وەرزی زستان لە ناحیە و قەزاکانی (سلێمانی ، چەمچەمال ، دوکان ، دەربەندیخان ، پێنجوێن ، بازیان ، چوارتا) دەگاتە (٣٣٥٩٠،٨٩ ، ٥٩٩٠ ، ٢٣٨٣،٤٢٩ ، ١٣٠٣ ، ٣١٠٣،٥ ، ١٩٣٠،٤٢٩ ، ١٩٨،٨٥٧) توشبوو وە ڕێژەی (٣٥،٤٤ ، ٣٨،٢٠٧ ، ٣٦،٧٥٢ ، ٣٧،٥٥٥ ، ٣٩،٧٧ ، ٣٨،٨٢٨،٣٨،٥١٥) % ی سەرجەمی توشبووانی سالآنەو (٤،٣٨١ ، ٣،٨٨١ ، ٣،٥٧٧ ، ٢،٨٤٨ ، ٧،٠٩٨ ، ٤،٨٠٢ ، ٥،١١٥)% ی دانیشتوانی سەرجەم بەشە ناوبراوەکانی ناوچەی لێکۆلینەوەکەی یەك لە دوای یەك پێکدەهێنێت. ئەمەش بەهۆی زۆر دابەزینی پلەی گەرمی لە وەرزی زستاندا بە بەراورد بە وەرزەکانی دیکە بەجۆرێك ئەگەر بەراوردی بکەین بە وەرزی هاوین کە گەرمترین وەرزی ساڵە ژمارەی توشبووان لە وەرزی هاویندا بە ڕێژەی (٦٦،٦٤٣ ، ٦٨،٩٥٣ ، ٦٥،١٥٨ ، ٧١،٦٦٩ ، ٨١،٠٥٣ ، ٦٩،٠٣٧ ، ٧٥،٨٤٩) % کەم دەکات لە سەرجەم بەشە جیاوازەکانی ناوچەی لێکۆلینەوەکە بەدوای یەکدا.

تەوەرەی دووەم / جیاوازی شوێنی لە دابەشبوونی نەخۆشی ئەنفلۆنزا:

سەبارەت بە جیاوازی شوێنی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە خشتەی (٣) و چەماوەی توشبووان شێوەی (٢) و (٣) وە بۆمان دەردەکەوێت ژمارەی توشبووان لە ناوچەکانی (سلێمانی ، چەمچەمال ، دوکان ، دەربەندیخان ، پێنجوێن ، بازیان) لە مانگی کانوونی دووم دەگاتە ئەوپەڕی زیادبوونی بەهۆی زۆر دابەزینی پلەی گەرمیەوە لەم مانگەدا پاشان ژمارەکە ڕوو لە کەمبوون دەکات بەهۆی بەرزبوونەوەی پلەی گەرمیەوە تاوەکو دەگاتە نزمترین ئاستی خۆی کە مانگی تەموزە لە قەزاکانی (سلێمانی ، چەمچەماڵ ، چوارتا) وە ئەم مانگە ڕێژەی (٢،٩٤٧ ، ٢،٧٤٤ ، ١،٤٢)% ی سەرجەمی توشبووانی سالآنە پێکدەهێنێت، وە مانگی ئابە لە قەزاکانی (دوکان ، دەربەندیخان ، پێنجوێن ، بازیان) وە ئەم مانگەش ڕێژەی (٣،٦٧٨ ، ٣،٢٥٦ ، ١،٨ ، ٣،٣٥٣)% ی سەرجەمی توشبووانی سالآنە پێکدەهێنێت، لە پاش ئەمەش چەماوەی توشبووان بەهۆی دابەزینی پلەی گەرمیەوە بە بەردەوامی ڕوو لە بەرزبونەوە دەکات تاوەکو دەگاتە مانگی کانوونی یەکەم بەجۆرێك ژمارەی توشبووانی ئەم مانگە لە قەزای چوارتا دەگاتە ئەوپەڕی زیادبوونی کە (١٦،٧٠٣)% ی توشبووانی سالانە پێکدەهێنێت. لەمەوە بۆمان دەردەکەوێت چەماوەی توشبووان لە سەرجەم ناوچەکاندا چونیەك و هاوشانی یەکن وەك لە شێوەی (٢) و (٣) دیارە.

شێوەی (٣) چەماوەی توشبووانی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە ناوچەی لێکۆڵینەوەکە

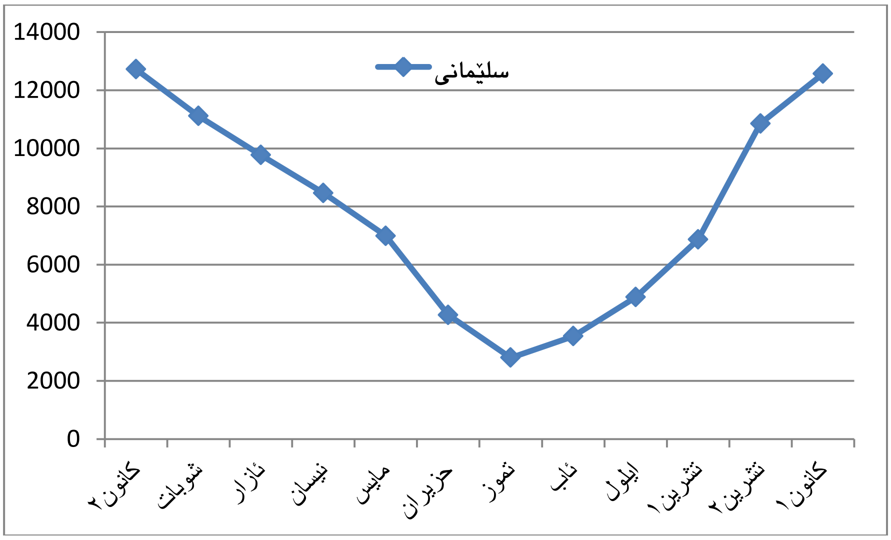

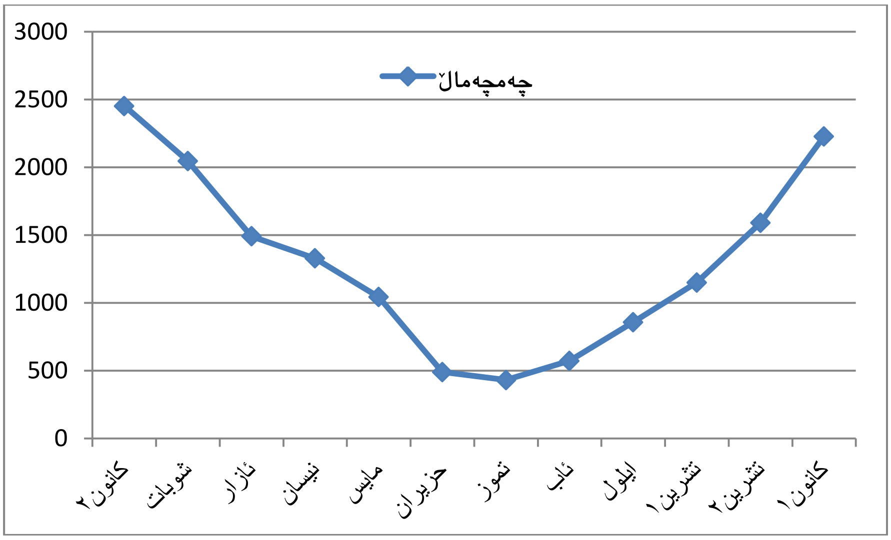
چەمچەماڵ
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
کانون ٢
شوبات
ئازار
نیسان
مایس
حزیران
تموز
ئاب
ایلول
تشرین ١
تشرین ٢
کانون ١

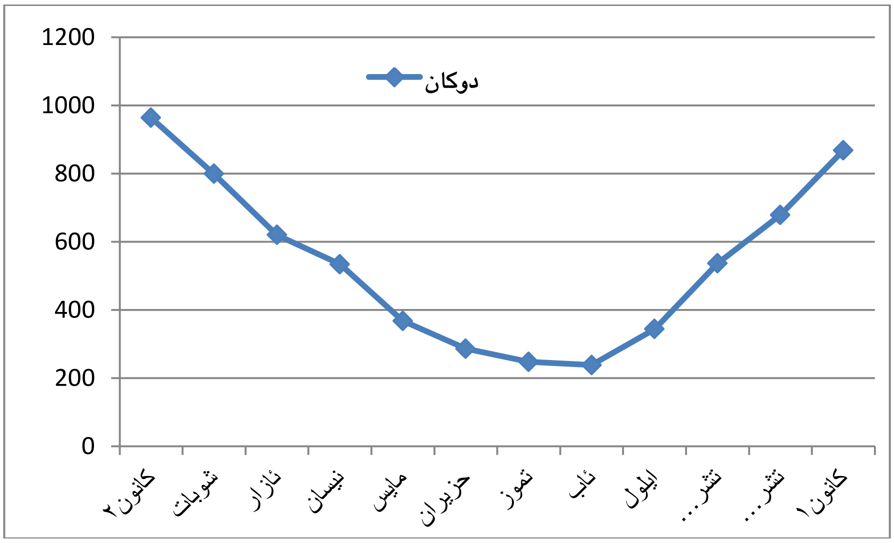
دوکان
1200
1000
800
600
400
200
0
کانون ٢
شوبات
ئازار
نیسان
مایس
حزیران
تموز
ئاب
ایلول
تشر...
تشر...
کانون ١

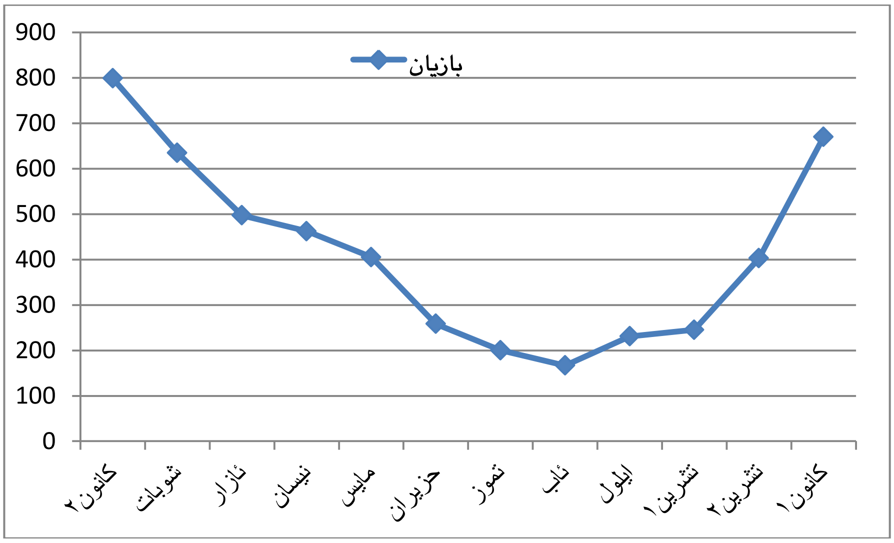
بازیان
900
800
700
600
500
400
300
200
100
0
کانون ٢
شوبات
ئازار
نیسان
مایس
حزیران
تموز
ئاب
ایلول
تشرین ١
تشرین ٢
کانون ١

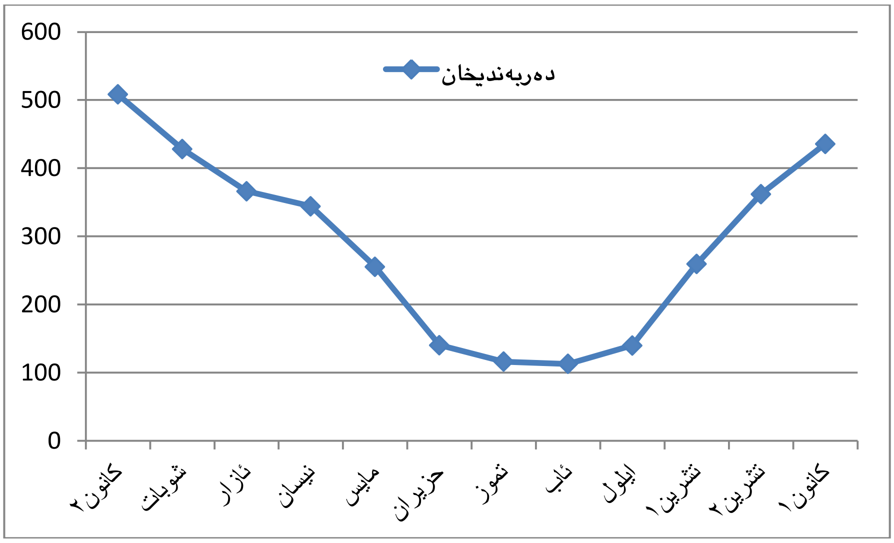

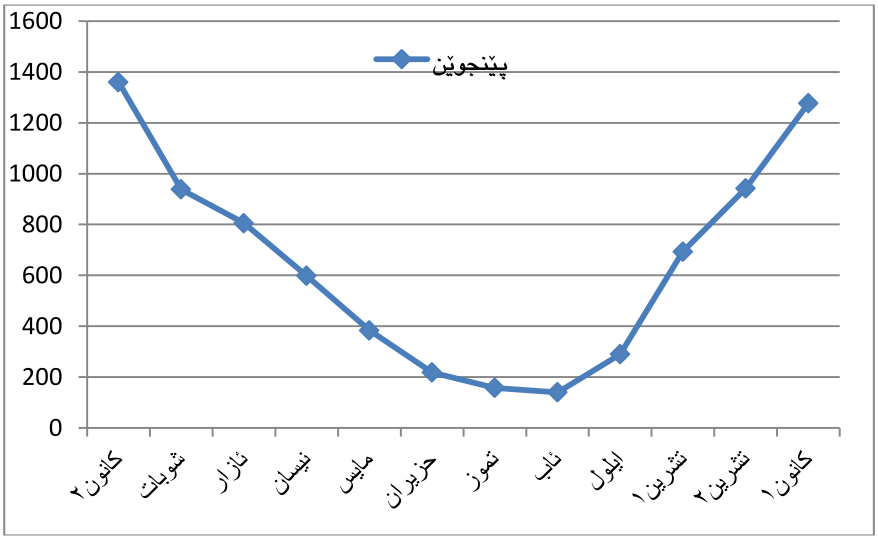

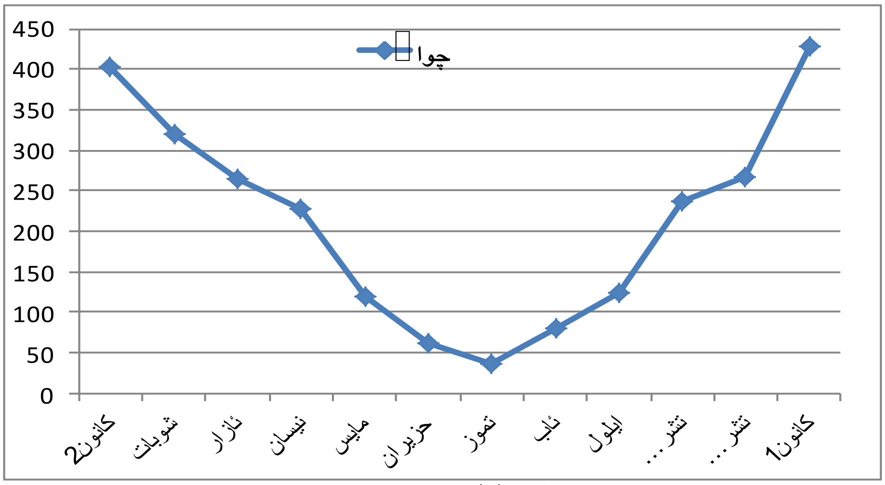

سەرچاوە: کاری توێژەر پشتبەسن بە خشتەی ژمارە (٣)

نەخشەی ٣

دابەشبوونی جوگرافی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە ناوچەی لێکۆلینەوەکە

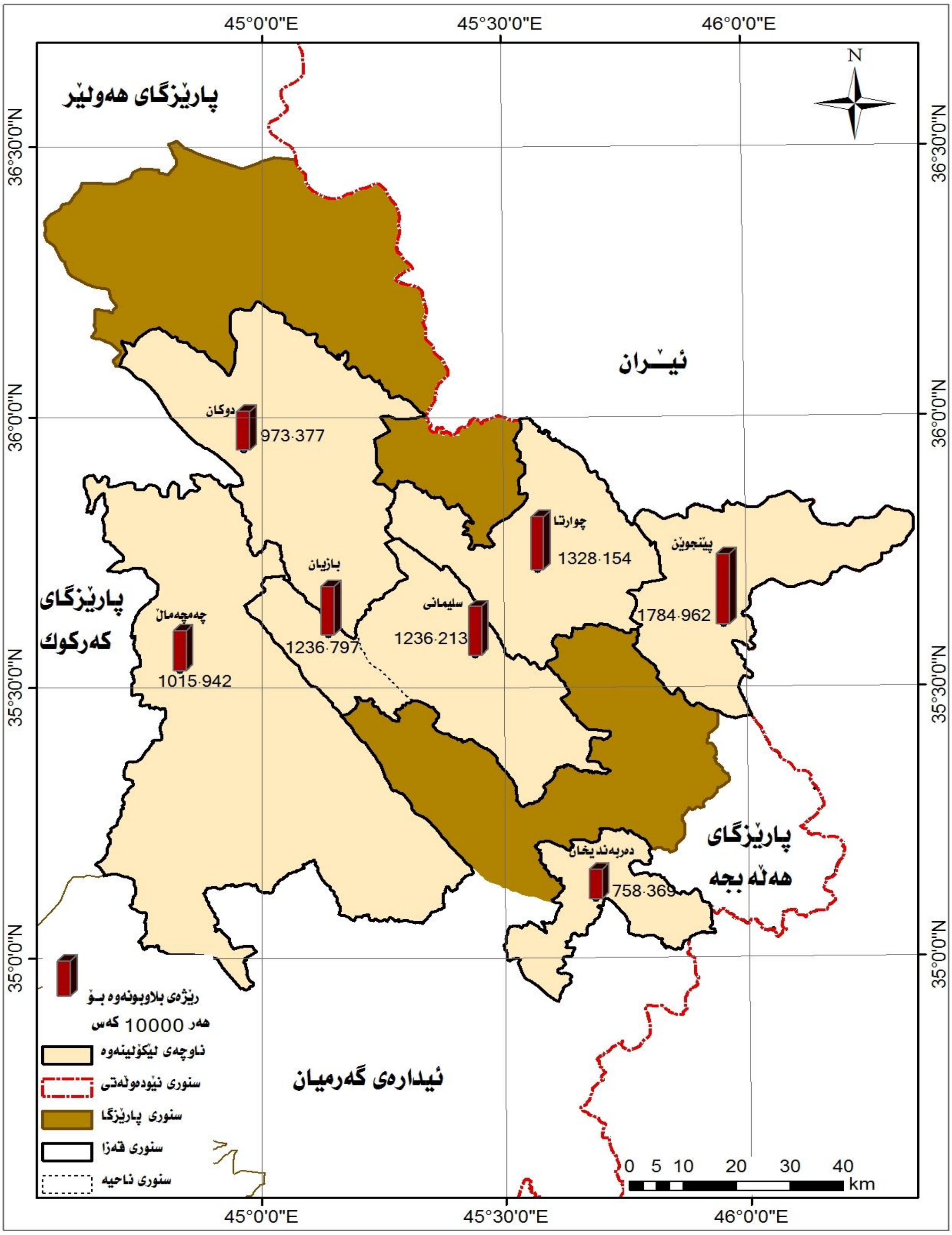

سەرچاوە: کاری توێژەر پشت بەست بە خشتەی ژمارە (٣)

سەبارەت بە ڕێژەی بڵاوبونەوەی نەخۆشیەکە لە نێوان ناوچە جیاوازەکانی لێکۆلینەوەکە کە پشتی بەستووە بە ژمارەی دانیشتوانی یەکەکانی بەڕێوەبردن لە خشتەی (٣) و نەخشەی (٣)وە بۆمان دەردەکەوێت لە قەزای پێنجوێن ڕێژەی بڵاوبونەوەی نەخۆشیەکە بە پلەی یەکەم دێت کە دەگاتە (١٧٨٤،٩٦) توشبوو بۆ هەر (١٠) هەزار کەس لە دانیشتوان لە دوای ئەمیش قەزای چوارتا بە پلەی دووەم دێت کە ڕێژەکەی دەگاتە (١٣٢٨،١٥) توشبوو بۆ هەر (١٠) هەزار کەس لە دانیشتووان ئەمەش بەهۆی زۆر دابەزینی پلەی گەرمیەوە لە وەرزی زستانی ئەم ناوچانەدا بە بەراورد بە ناوچەکانی دیکە، ئەمە سەرەڕای کەمی خزمەتگوزاری تەندروستی بەڵام نەخۆشی ئەم قەزایانە بۆ چارەسەری ئەنفلۆنزا چونکە نەخۆشیەکی قورس نیە ڕوو لە نەخۆشخانەکانی ناوچەکەی خۆیان دەکەن ئەمەش وای کردووە ئەم جیاوازیە بەڕوونی دەربکەوێت. لە دوای ئەمانیش لە ناحیەی بازیان و قەزای سلێمانی ڕێژەی بڵاوبونەوەی نەخۆشیەکە زۆر لە یەکەوە نزیکەو دەگاتە (١٢٣٦،٨ ، ١٢٣٦،٢١) توشبوو بۆ هەر (١٠) هەزار کەس لە دانیشتوانی هەردوو ناوچەکە بەدوای یەکدا.

لە قەزاکانی (چەمچەماڵ ، دوکان ، دەربەندیخان) ڕێژەی بڵاوبونەوەی نەخۆشیەکە کەمترەو دەگاتە (١٠١٥،٩٤ ، ٩٧٣،٣٧٧ ، ٧٥٨،٣٦٩) توشبوو بۆ هەر (١٠) هەزار کەس لە دانیشتوان ئەمەش بەهۆی ئەوەی پلەی گەرمی لە وەرزی زستانی ئەم ناوچانەدا بەرزترە بە بەراورد بە ناوچەکانی دیکە وەك لە پاشکۆی (٢،٣،٤) دەردەکەوێت.

سەبارەت بە تێکرای ژمارەی توشبووان لە ناوچەی لێکۆلینەوەکە بە گشتی وەك لە خشتەی (١) و شێوەی (٤) دیارە ژمارەی توشبوان بە نەخۆشیەکە لە مانگی کانوونی دووەمدا بەهۆی زۆر دابەزینی پلەی گەرمیەوە بە بەراورد بە سەرجەم مانگەکانی دیکە دەگاتە ئەوپەڕی کە (١٨٦٢١) توشبووە، پاشکۆی (٢،٣،٤) ، وە لە شێوەی (٦) دەردەکەوێت وەرزی زستانییش بە هەمان شێوە بەرزترین ڕێژە و ژمارەی توشبووان لەخۆ دەگرێت کە دەگاتە (٤٧٩٥٩،١٤٢) توشبوو وە ڕێژەی (٣٦،٢٢)% ی سەرجەمی توشبووانی ساڵانە پێکدەهێنێت لەدوای ئەمیش وەرزی پایز دێت کە ژمارەی توشبووانی دەگاتە (٤٢٢٩٢) توشبوو وە ڕێژەی (٣١،٩٤)% ی سەرجەمی توشبووانی ساڵانەی ئەنفلۆنزا دەکەوێتە ئەم وەرزەوە.

شێوەی ٤ تێکڕای مانگانەی توشبووانی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە ماوەی ساڵانی (٢٠٠٩-٢٠١٥)

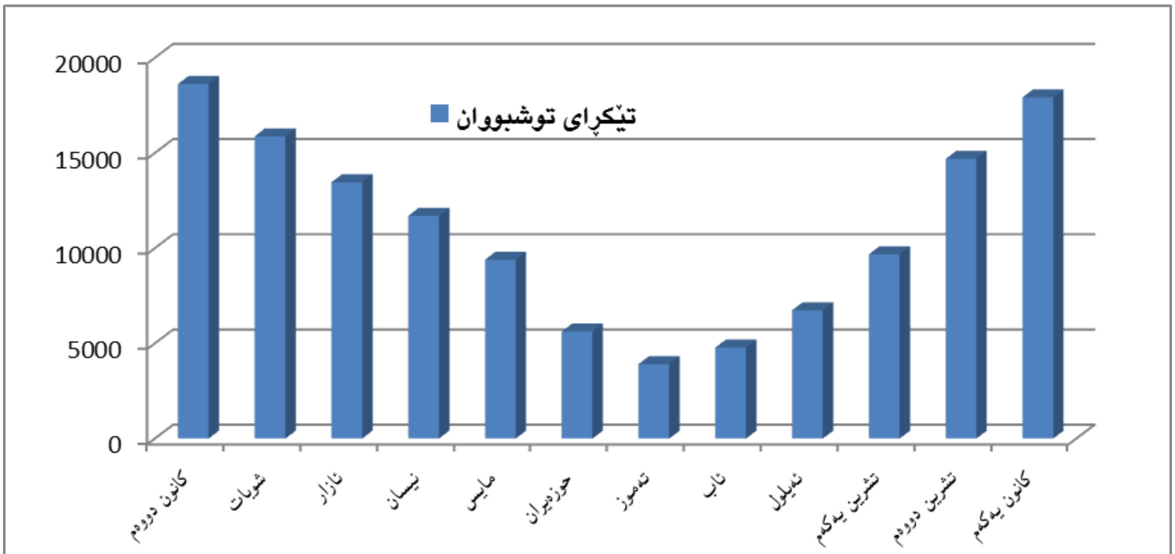

سەرچاوە: کاری توێژەر پشت بەست بە خشتەی ژمارە (١)

شێوەی ٦

ڕێژەی سەدی توشبووانی نەخۆشی ئەنفلۆنزا بەپێی وەرزەکان لە ماوەی ساڵانی (٢٠٠٩-٢٠١٥)

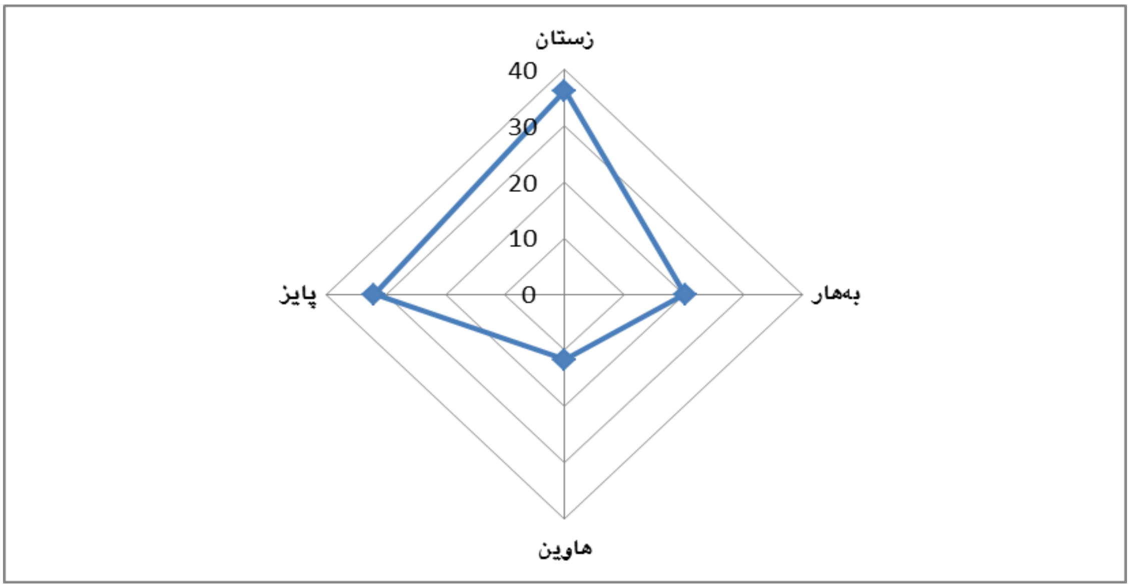

سەرچاوە: کاری توێژەر پشت بەست بە خشتەی ژمارە (١)

دەرئەنجام:

١- بەشێوەیەکی گشتی مانگی کانونی یەکەم زۆرترین ژمارەی توشبووان لەخۆ دەگرێت کە دەگاتە (١٨٦٢١) توشبوو ئەمەش بەهۆی کاریگەری زۆر نزمبونەوەی پلەی گەرمیەوەیە کە دەبێتە هۆی وروژاندنی لینجە پەردەی ناوپۆشی ڕێڕەوەکانی هەناسە و دەردانی لینجە ماددە بەشێوەیەکی بەردەوام و سەرئەنجام کەمبونەوەی چڕی ئەم ماددەیە دەبێتە هۆی ئاسانکاری بۆ چونە ژوورەوەی ڤایرۆس و بەکتریا.

٢- لە دوای مانگی کانونی دووەمەوە بە بەردەوامی لەگەڵ بەرزبونەوەی پلەی گەرمی ژمارەی توشبووان کەم دەکات تا دەگاتە مانگی تەموز کە کەمترین ژمارەی توشبووان لەخۆ دەگرێت ئەویش (٣٩١٤،٤٢٨) توشبووە بەهۆی زۆر بەرزبونەوەی پلەی گەرمیەوە لەم مانگەدا.

٣- کەمبونەوەی شێ لە هەوادا هەڵمی ناو خانەکانی لەش ڕادەکێشێت و دەبێتە هۆی دروستبوونی درزی مایکرۆسکۆبی لە لینجە پەردەی لوتدا و سەرئەنجام دەردراوەکانی لینجە پەردەی لوت لە هەوای سارد و وشکدا چالاك دەبێت

٤- ئەنجامەکان جیاوازی وەرزیان دەرخستووە لە تێکرای ژمارەی توشبووان بە نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە سەرتاسەری ناوچەی لێکۆلینەوەکەدا بە جۆرێك وەرزی زستان بە پلەی یەکەم دێت(٣٦،٢٢%)ی سەرجەمی توشبووانی ساڵانە دەکەوێتە ئەم وەرزەوە لە دوای ئەمیش وەرزی پایز دێت کە (٣١،٩٢%)ی سەرجەمی توشبووانی ساڵانە پێکدەهێنێت..

٥- جیاوازی لە بەشەکانی ناوچەی لێکۆلینەوەکە (بەرزی وێستگە ئاووهەواییەکان) بەشێوەیەکی دیار و بەرچاو کاردانەوەی هەبووە لەسەر بوونی جیاوازی لە ڕەگەزەکانی ئاووهەوا لە نێوان بەشە جیاوازەکانی ناوچەی لێکۆلینەوەکە، پاشکۆی (٢،٣،٤،٥،٦،٧)

٦-   ئەنجامەکان جیاوازی شوێنیان دەرخستووە لە نێوان بەشە جیاوازەکانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکەدا کە دەبینین لە قەزای پێنجوێن ڕێژەی بلاوبوونەوەی نەخۆشیەکە بە پلەی یەکەم دێت کە دەگاتە (١٧٨٤,٩٦) توشبوو بۆ (١٠٠٠٠)کەس لە دانبشتوان لە پاش ئەمیش قەزای چوارتا دێت کە ڕێژەکەی دەگاتە (١٣٢٨,١٥) توشبوو بۆ (١٠٠٠٠)کەس لە دانبشتوان پاشانیش ناحیەی بازیان و قەزای سلێمانی بە پلەی سێهەم و چوارەم دێن کە ئەمەش هاوشانی دابەزینی پلەی گەرمیە لە هەریەکە لەم ناوچانە دا .

ڕاسپاردە:

١ - دامەزراندنی وێستگەی ئاووهەوای لە سەرجەم بەشەکانی پارێزگای سلێمانی بۆ لێکۆلینەوەی تایبەت بە ئاووهەوا و پێشبینیکردن و کاریگەری لەسەر تەندروستی و حەسانەوەی مرۆڤ تاوەکو لەکاتی ڕوبەڕوبونەوە بە بارودۆخە نەخوازراوەکان ڕێگەی پێویست بگیرێتە بەر .

٢ - گرنگیدان بە تۆمارکردنی داتای تایبەت بە ڕەگەزەکانی ئاووهەوا لە وێستگە کەشناسیەکان وە تۆمارکردنی ژمارەی حالەتی توشبووان بە نەخۆشیە جیاوازەکان لە دامەزراوە تەندروستیەکان چونکە مەودای ووردی توێژینەوەکە پشت دەبەستێت بە مەودای ووردی داتا تۆمارکراوەکان.

٣ - دانانی سیستمی ئاماری تایبەت بە حالەتەکانی توشبووان بە نەخۆشییە جیاوازەکان ،وە دامەزراوە تەندروستیەکان زانیاری لە نەخۆشەکە وەربگرن سەبارەت بە شوێنی نیشتەجێبوون و تەمەن و پیشە و جگەرەکێشان و ئاستی خوێندەواری یان هەر زانیارییەکی تر کەلە ڕێگەیەوە هۆکارە ڕاستەقینەکانی توشبوون بە نەخۆشیەکە بدۆزرێتەوە

٤- گرنگیدان بە رۆشنبیرکردن و بڵاوکردنەوەی ڕێنمای تەندروستی بۆ دەرخستنی رۆڵی بارودۆخی سروشتی بە تایبەت ئاووهەوا و ژینگە لە بڵاوبونەوەی نەخۆشیدا.

پاشکۆی ١

وێستگە ئاووهەواییەکانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکە

ویَستطة	ثيَنجويَن	ضوارتا	سليَمانى	بازيان	ضةمضةمالَ	دوكان	دةربةنديخان
بةرزى(م)	١٢٨٤	١١٢٨	٨٨٤،٨	٨٢٩	٧٠٨	٦٩٠	٥١٣
بازنةى ثانى	٣٥°٣٧¯ ٢٠=	٣٥°٤٣¯ ٢١=	٣٥°٣٣¯ ٣٦=	٣٥°٣٦¯ ٤٥=	٣٥°٣٣¯ ٢٨	٣٥°٥٧¯ ٠٥=	٣٥°٠٦¯ ٤٥=
هيَلَى دريَذى	٤٥°٥٦¯١٤=	٤٥°٣٣¯ ٢٧=	٤٥°٢٧¯ ٠٤=	٤٥°٠٨¯ ٠٢=	٤٥°٥٠¯ ١٩	٤٥°٠٨¯ ٢٠=	٤٥°٤١¯ ٥٣=
سالَى داتاكان	٢٠٠٢-٢٠١٥	٢٠٠٢-٢٠١٥	٢٠٠٢-٢٠١٥	٢٠٠٢-٢٠١٥	٢٠٠٢-٢٠١٥	٢٠٠٢-٢٠١٥	٢٠٠٢-٢٠١٥

سەرچاوە:- حکومەتی هەرێمی کوردستان , وەزارەتی گواستنەوە و گەیاندن ,بەڕێوەبەرایەتی کەشناسیی سلێمانی ,زانیاری بڵاونەکراوە.

پاشکۆی ٢

تێکراکانی مانگانە و وەرزانە و ساڵانەی پلەی گەرمی لە وێستگەکانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکە (س)⁰

ویَستطة	وەرزی زستان				وەرزی بەهار				وەرزی هاوین				وەرزی پایز				تێکرای ساڵانە
	کانون٢	شوبات	ئازار	تێکرا	نیسان	مایس	حوزیران	تێکرا	تەموز	ئاب	ئەیلول	تێکرا	تشرین١	تشرین٢	کانون١	تێکرا	
ئینجوین	0.52	2.86	7.02	3.47	12.8	17.41	24.24	18.15	27.4	27	22	24.48	15.46	7.32	2.87	8.55	13.91
ضوارتا	3.93	5.62	9.67	5.78	15.3	20.4	27.4	21.05	31.3	30.99	26.3	29.54	19.16	10.9	5.76	11.95	17.08
سلێمانی	8.56	8.14	13	9.88	17.7	23.59	29.93	23.72	33.2	33.33	28.8	31.77	22.42	13.9	8.86	15.05	20.11
بازیان	5.58	6.49	11.1	7.72	15.4	21.52	27.81	21.58	31.8	31.1	26.2	29.69	19.27	11.4	6.98	12.55	17.88
ضةمضةماڵ	7.81	9.29	13.3	10.2	18.7	24.7	30.49	24.63	33.7	33.21	28.7	31.87	22.19	14.2	9.31	15.25	20.47
دوکان	7.77	9.13	13	9.96	18.4	25.11	32.05	25.19	35.5	35.38	31.2	34.03	23.55	15	9.63	16.05	21.65
دةربةندیخان	8.38	10.1	14.1	10.8	19.4	25.8	32.87	26.02	35.9	35.82	31.5	34.4	23.38	16.2	10.1	16.59	21.96

سەرچاوە:- حکومەتی هەرێمی کوردستان , وەزارەتی گواستنەوە و گەیاندن ,بەڕێوەبەرایەتی کەشناسیی سلێمانی ,زانیاری بڵاونەکراوە

*قەزای پێنجوێن لە ساڵی (٢٠١٢)وە نەخۆشی ئەنفلۆنزای تێدا تۆمار کراوە هەربۆیە ژمارەی دانیشتوانیش لەو ساڵەوە وەرگیراوە

سەرچاوە: کاری توێژەر پشت بەست بە: حکومەتی هەرێمی کوردستان، . بەڕێوەبەرایەتی ئاماری سلێمانی ، زانیاری بڵاونەکراوە

پاشکۆی ٣

تێکراکانی مانگانە و وەرزانە و ساڵانەی بەرزترین پلەی گەرمی لە وێستگەکانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکە (س)⁰

ویَستطة	وەرزی زستان				وەرزی بەهار				وەرزی هاوین				وەرزی ئایز				تێکرای ساڵانە
	کانون٢	شوبات	ئازار	تێکرا	نیسان	مایس	حوزیران	تێکرا	تەموز	ئاب	ئەیلول	تێکرا	تشرین١	تشرین٢	کانون١	تێکرا	
ئینجوین	4.95	7.58	12	8.19	16.4	24.56	32.86	24.6	36.6	36.34	31.6	34.83	22.78	13.4	7.71	14.63	20.56
ضوارتا	8.15	10.1	14.6	11	20.6	26.71	34.41	27.25	38.5	38.3	33.2	36.65	25.5	15	15.3	18.6	23.37
سلێمانی	10.6	12.6	17.7	13.6	22.6	29.02	35.71	29.1	39.3	39.31	35	37.8	27.82	18.4	13.2	19.8	25.1
بازیان	10.6	11.9	17.1	13.2	22.4	29.26	36.14	29.27	40.2	39.7	34.9	38.25	26.91	17.7	12.9	19.17	24.97
ضةمضةماڵ	12.5	14.4	18.9	15.3	24.9	31.26	37.59	31.25	41.2	35.07	36.5	37.59	28.87	20	14.7	21.19	26.33

ویستطة	کانون۲	شوبات	ئازار	تێکرا	نیسان	مایس	حوزیران	تێکرا	تەمموز	ئاب	ئەیلول	تێکرا	تشرین۱	تشرین۲	کانون۱	تێکرا	تێکرای سالانە
دوکان	11	13.2	17.9	14	24.3	31.93	39.53	31.9	43.1	43.15	38.5	41.59	29.33	19.3	13.3	20.66	27.05
دةربةندیخان	11.6	14.1	19.1	14.9	25	31.98	39.75	32.26	43.2	43.13	38.6	41.63	29.43	20.4	13.8	21.21	27.5

سەرچاوە: کاری توێژەر بە پشت بەستین بە :

1 - وەزارەتی گواستنەوەو گەیاندن، بەڕێوبەرایەتی کەشناسی سلێمانی، زانیاری بڵاونەکراوە .

2 - وەزارەتی کشتوکاڵ ئاودێری بەشی ڕێنمایی کشتوکاڵی، زانیاری کەشناسیی بڵاونەکراوە.

پاشکۆی ٤

تێکراکانی مانگانە و وەرزانە و ساڵانەی نزمترین پلەی گەرمی لە وێستگەکانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکە (س)^0

ویَستطة	وةرزی زستان			تێکرا	وةرزی بةهار			تێکرا	وةرزی هاوین			تێکرا	وةرزی ئایز			تێکرا	تێکرای سالآنة
	کانون۲	شوبات	ئازار		نیسان	مایس	حوزیران		تةمموز	ئاب	ئةیلول		تشرین۱	تشرین۲	کانون۱		
ئێنجوین	-3.5	-2.3	1.14	-1.5	3.91	9.686	14.67	9.42	17.3	17.75	13.6	16.23	8.979	3.06	-1.9	3.38	6.88
ضوارتا	-0.3	1.41	4.71	1.94	10.3	14.14	20.46	14.96	24.1	23.65	19.6	22.42	13.11	6.43	2.55	7.36	11.67
سلێمانی	2.55	3.74	7.87	4.7	12.3	17.75	23.64	17.9	26.8	26.86	22.1	25.3	16.54	9.01	4.46	10	14.47
بازیان	0.59	1.2	5.09	2.29	8.34	13.81	19.19	13.78	23.4	22.41	17.5	21.11	11.64	5.08	1.09	5.94	10.78
ضةمضةماڵ	3.11	4.19	7.76	5.02	12.5	18.13	23.39	18	26.4	25.86	21.1	24.43	15.46	8.4	4	9.29	14.19
دوکان	4.5	5.1	6.95	5.51	12.6	18.36	24.52	18.48	27.9	27.65	23.6	26.4	17.74	10.6	5.97	11.45	15.46
دةربةندیخان	5.47	5.99	9.06	6.84	13.8	19.62	25.98	19.78	28.9	28.41	24.5	27.28	18.69	12	6.78	12.48	16.6

سەرچاوە: کاری توێژەر بە پشت بەستین بە :

١ - وەزارەتی گواستنەوەو گەیاندن، بەڕێوبەرایەتی کەشناسیی سلێمانی، زانیاری بڵاونەکراوە .

٢ - وەزارەتی کشتوکاڵ ئاودێری بەشی ڕێنمایی کشتوکاڵی، زانیاری کەشناسیی بڵاونەکراوە.

پاشکۆی ٥

تێکرای مانگانە و وەرزانە و ساڵانەی شێی ڕێژەی لە وێستگەکانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکە (س)^0

ویَستطة	وةرزی زستان			تێکرا	وةرزی بةهار			تێکرا	وةرزی هاوین			تێکرا	وةرزی ئایز			تێکرا	تێکرای سالآنة
	کانون۲	شوبات	ئازار		نیسان	مایس	حوزیران		تةمموز	ئاب	ئةیلول		تشرین۱	تشرین۲	کانون۱		
ئێنجوێن	79.3	76.69	67.83	74.6	66.96	59.46	45.46	57.29	39.52	35.98	48.24	41.24	61.82	70.46	73.22	68.5	60.41
ضوارتا	68.1	72	62.8	67.63	55.5	44.71	33.3	44.5	29.4	27.6	31.94	29.65	39.28	50.6	64.2	51.36	48.29

سليَمانى	69.85	66.56	55.56	63.98	55.73	41.45	28.69	41.95	25.44	24.8	28.56	26.26	41.77	61.43	64.84	56.01	47.06
بازيان	66.3	67.13	60.93	64.78	53.16	44.57	28.71	42.15	25.04	25.66	29.15	26.62	40.45	51.56	62.03	51.34	46.22
ضةمضةمالَ	66.59	58.9	51.34	58.94	45.33	35.77	23.56	34.89	21.9	23	27.6	24.17	41.91	59.79	63.9	55.2	43.3
دوكان	68.42	66.13	58.76	64.43	55.06	40.76	24.93	40.25	23.3	23.27	26.1	24.2	40.07	60.57	63.03	54.56	45.87
دةربةنديخان	57.61	58.69	53.93	56.74	50.96	38.87	24.91	38.25	22.47	22.94	25.41	23.6	36.74	52.17	55	47.97	41.64

سەرچاوە: کاری توێژەر بە پشت بەستین بە :

١ - وەزارەتی گواستنەوەو گەیاندن، بەڕێوبەرایەتی کەشناسی سلێمانی، زانیاری بڵاونەکراوە .

٢ - وەزارەتی کشتوکاڵ ئاودێری بەشی ڕێنمایی کشتوکاڵی، زانیاری کەشناسیی بڵاونەکراوە.

پاشکۆی ٦

تێکرای مانگانە و وەرزانە و ساڵانەی باران لە وێستگەکانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکە (ملم)

ويَستطة	وةرزى زستان			سةرجةم	وةرزى بةهار			سةرجةم	وةرزى هاوين			سةرجةم	وةرزى ثايز			سةرجةم	سةرجةمى سالآنة
	كانون٢	شوبات	ئازار		نيسان	مايس	حوزيران		تةموز	ئاب	ئةيلول		تشرين١	تشرين٢	كانون١		
ئێنجوێن	214.537	141.9	157.5	513.94	118.7	46.52	0.57	165.78	0.4	1.36	1.37	3.13	73.03	138	165.7	376.8	1059.7
ضوارتا	122.173	92.51	95.17	309.86	84.78	44.71	1.08	130.57	0.14	1.26	5.4	6.8	47.97	92.6	108.1	248.67	695.9
سليَمانى	123.143	108.9	93.24	325.3	81.84	37.14	0.58	119.55	0	0.01	1.92	1.93	41.31	88.6	96.7	226.61	673.41
بازيان	122.166	76	114.1	312.31	37.98	22.67	1.02	61.67	0	1.59	3.67	5.26	41.61	86.42	93.1	221.13	600.38
ضةمضةمالَ	103.7	58.44	85.56	247.7	33.84	18.27	0.5	52.61	0	0	1.09	1.086	26.07	70.57	84.83	181.47	482.87
دوكان	99.7714	85.59	97.53	282.89	52.4	21.77	0.4	74.57	0.56	0.09	3.4	4.04	31.1	90.59	81.13	202.82	564.32
دةربةنديخان	117.649	83.49	77.85	278.99	37.51	44.71	0.44	82.66	0.05	0	0.4	0.454	39.11	99.41	82.15	220.67	582.78

سەرچاوە: کاری توێژەر بە پشت بەستین بە :

١ - وەزارەتی گواستنەوەو گەیاندن، بەڕێوبەرایەتی کەشناسی سلێمانی، زانیاری بڵاونەکراوە .

٢- وەزارەتی کشتوکاڵ ئاودێری بەشی ڕێنمایی کشتوکاڵی، زانیاری کەشناسیی بڵاونەکراوە.

پاشکۆی ٧

تێکرای مانگانە و وەرزانە و ساڵانەی خێرای بابە (م/چرکە) لە وێستگەکانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکە

ویَستطة	وةرزی زستان			تیَکرا	وةرزی بةهار			تیَکرا	وةرزی هاوین			تیَکرا	وةرزی ثایز			تیَکرا	تیَکرای سالاَنة
	کانون٢	شوبات	ئازار		نیسان	مایس	حوزیران		تةموز	ئاب	ئةیلول		تشرین١	تشرین٢	کانون١		
ئینجویَن	2.1	3.4	3.5	3	4	3.8	3.9	3.9	4.1	3.9	3.4	3.8	3.2	3	3	3.07	3.44
ضوارتا	2.1	2.5	3.1	2.56	3.1	3.3	3.5	3.3	3.6	3.1	2.8	3.16	2.7	2.4	3	2.7	2.93
سلیَمانی	2.28	2.59	2.63	2.5	2.81	2.67	2.93	2.8	2.6	2.41	2.64	2.54	2.28	2.27	2.3	2.28	2.53
بازیان	1.1	1.3	1.5	1.3	1.5	1.3	1.5	1.43	1.7	1.4	1.4	1.5	1.2	1.7	1.1	1.33	1.39
ضةمضةمالَ	1.43	1.75	1.78	1.65	1.75	1.83	1.91	1.83	1.95	1.93	1.75	1.88	1.7	1.73	1.68	1.7	1.76
دوکان	2.37	2.8	3.21	2.79	2.69	2.93	3.39	3	3.44	2.9	2.51	2.95	2.7	2.54	2.6	2.61	2.84
دةربةندیخان	2.14	2.63	2.43	2.4	2.51	2.6	2.64	2.58	2.77	2.34	2.57	2.56	2.2	2.27	2.4	2.29	2.46

سەرچاوە: کاری توێژەر بە پشت بەستین بە :

1 - وەزارەتی گواستنەوەو گەیاندن، بەڕێوبەرایەتی کەشناسی سلێمانی، زانیاری بڵاونەکراوە .

2 - وەزارەتی کشتوکاڵ ئاودێری بەشی ڕێنمایی کشتوکاڵی، زانیاری کەشناسیی بڵاونەکراوە.

پاشکۆی ٨

ژمارەی توشبووانی نەخۆشی ئەنفلۆنزا لە ماوەی ساڵانی (٢٠٠٩-٢٠١٥) لە ناوچەی لێکۆڵینەوەکەدا

١-سلێمانی

ساڵ	کانون[illegible]	شوبات	ئازار	نیسان	مایس	حوزەیران	تەموز	ئاب	ئەیلول	تشرین[illegible]	تشرین[illegible]	کانون[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
تێکرا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

٢-چەمچەماڵ

سالّ	کانون□	شوبات	ئازار	نیسان	مایس	حوزەیران	تەموز	ئاب	ئەیلول	تشرین□	تشرین□	کانون□
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
تێکڕا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

٣- دوکان

سالّ	کانون□	شوبات	ئازار	نیسان	مایس	حوزەیران	تەموز	ئاب	ئەیلول	تشرین□	تشرین□	کانون□
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
تێکڕا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

٤- دەربەندیخان

سالّ	کانون□	شوبات	ئازار	نیسان	مایس	حوزەیران	تەموز	ئاب	ئەیلول	تشرین□	تشرین□	کانون□
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
تێکڕا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

٥- پێنجوێن

سالّ	کانون□	شوبات	ئازار	نیسان	مایس	حوزەیران	تەموز	ئاب	ئەیلول	تشرین□	تشرین□	کانون□
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
تێکڕا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

٦-بازیان

ساڵ	کانون[illegible]	شوبات	ئازار	نیسان	مایس	حوزەیران	تەموز	ئاب	ئەیلول	تشرین[illegible]	تشرین[illegible]	کانون[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
تێکڕا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

٧- چوارتا

ساڵ	کانون[illegible]	شوبات	ئازار	نیسان	مایس	حوزەیران	تەموز	ئاب	ئەیلول	تشرین[illegible]	تشرین[illegible]	کانون[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
تێکڕا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

سەرچاوە: کاری توێژەر پشت بەست بە: حکومەتی هەرێمی کوردستان، وەزارەتی تەندروستی، بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی سلێمانی ، بەڕێوەبەرایەتی تەندروستی چەمچەماڵ ، بەڕێوەبەرایەتی تەندروستی دەربەندیخان

پاشکۆی ٩

ژمارەی دانیشتوانی ناوچەی لێکۆڵینەوەکە ماوەی ساڵانی (٢٠٠٩-٢٠١٥)

ساڵ	سلێمانی	چەمچەماڵ	دوکان	دەربەندیخان	پێنجوێن	بازیان	چوارتا	سەرجەم
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
تێکڕا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

*قەزای پێنجوێن لە ساڵی (٢٠١٢)وە نەخۆشی ئەنفلۆنزای تێدا تۆمار کراوە هەربۆیە ژمارەی دانیشتوانیش لەو ساڵەوە وەرگیراوە

سەرچاوە: کاری توێژەر پشت بەست بە: حکومەتی هەرێمی کوردستان، . بەڕێوەبەرایەتی ئاماری سلێمانی ، زانیاری بڵاونەکراوە.

سەرچاوەکان

,یەکەم : سەرچاوە کوردیەکان

أ-چاپەمەنی و نوسراوە حکومیەکان

١- هەرێمی کوردستان، وەزارەتی پلان دانان، بەڕێوەبەرایەتی ئاماری پارێزگای سلێمانی، بەشی توێژینەوەی دانیشتوان، پێشبینی ژمارەی دانیشتوانی پارێزگای سلێمانی بۆ ساڵی (٢٠٠٩-٢٠١٥) لە ڕێگەی (اسقاطات)ەوە، چاپکراو بە کۆمپوتەر، بڵاونەکراوە .

٢- هەرێمی کوردستان، وەزارەتی پلان دانان، دەستەی ئاماری هەرێم، بەڕێوەبەرایەتی ئاماری پارێزگای سلێمانی، سەنتەری تەکنەلۆجیای زانیاری، بەشی (GIS)

٣- حکومەتی هەرێمی کوردستان، وەزارەتی تەندروستی، بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی سلێمانی ،بەشی ئامار ، زانیاری بڵاونەکراوە.

٤- حکومەتی هەرێمی کوردستان، وەزارەتی تەندروستی، بەرێوەبەرایەتی تەندروستی چەمچەماڵ ، بەشی ئامار، زانیاری بڵاونەکراوە.

٥- حکومەتی هەرێمی کوردستان، وەزارەتی تەندروستی، بەرێوەبەرایەتی تەندروستی دەربەندیخان ، بەشی ئامار، زانیاری بڵاونەکراوە.

٦- حکومەتی هەرێمی کوردستان , وەزارەتی گواستنەوە و گەیاندن ,بەڕێوەبەرایەتی کەشناسیی سلێمانی ,زانیاری بڵاونەکراوە

٧- حکومەتی هەرێمی کوردستان ،وەزارەتی کشتوکاڵ و ئاودێری بەشی ڕێنمایی کشتوکاڵی، زانیاری کەشناسیی بڵاونەکراوە.

دووەم : سەرچاوە عەرەبیەکان:

أ-تێزی زانستی

١- الدليمی، مهدی حمد فرحان ،١٩٩٠، اثر المناخ علی صحة وراحة الانسان في العراق ، رساله ماجستير، غ.م، كليه التربية، جامعة بغداد.

٢- المظفر، محسن عبدالصاحب ،١٩٧٩، التحليل المكانی لأمراض مستوطنة في العراق ، اطروحة دكتوراه منشورة، كلية الاداب ، جامعة بغداد.

ب- گۆڤاری زانستی

١- قصير، مدنی ، الانفلونزا، مجله الدواء العربی، عمان، الاردن، العدد ٤٣ ، كانون الاول٢٠٠٢

سێیەم : سەرچاوە ئینگلیزیەکان :

أ-پەرتوك

1-. Critch Field, Howward J. ,1966 “ General climatology ed2 .New jersy , Premntice . Inc .

2- Glashan,N.DMc(1972), Medical Geography Techniques and Field Studies, Methuen & Co Ltd, London

3-Hueston.Willam J(2002), Respiratory Disorders , Mc Graw-Hill , Arizona

4-. mahter , John R, 1974"climatology : Fundamantals and Application " NewYourk , Mccraw-Hill Book company.

ب- گۆڤاری زانستی

1-The Journal of Tropical Geography ,1959 “ Environment Jin-bee , Disease in Tropical . Press Ltd. Singapore , Malaya , Grafsman